

Dorpstraat 32

Het pand ligt evenwijdig met de nokrichting aan een belangrijke historische hoofdroute tussen Eindhoven en Veldhoven-dorp, aan de rand van de kern van Veldhoven-dorp. De straat wordt gekenmerkt door aaneengesloten en losse woningbouw aan de weg en terugliggend, afgewisseld met van oorsprong kleine bedrijfsgebouwen. De rooilijn van het pand ligt een 2 meter terug ten opzichte van de naastgelegen bebouwing. De fabricage van sigaren in Nederland vond in eerste instantie voornamelijk plaats in huiselijke sfeer en kleine fabriekjes. Vanaf 1920 (na het invoeren van de Tabakswet) werd de fabricage geprofessionaliseerd en werden de sigaren voornamelijk in goed georganiseerde fabrieken geproduceerd. Slechts enkele thuiswerkers werden nog ingezet.

De fabriek aan de Dorpstraat zal in eerste instantie bij de oprichting in 1890 als klein sigarenfabriekje zijn opgericht met slechts enkele medewerkers. De architectuur doet sterk denken aan de woonhuis architectuur in de gemeente. Dit is tevens het gevolg van de kleinschaligheid van de industrie. Er was altijd de mogelijkheid het gebouw als woning te betrekken bij tegenvallende productie. Tot wanneer de sigarenfabriek 'Plateel' precies heeft gefunctioneerd is niet bekend. Waarschijnlijk waren de werkzaamheden het voor het einde van de 19^e eeuw al beëindigd.

In 1948 werd het gebouw gekocht door de Protestantse gemeente van Veldhoven. Doordat steeds meer mensen vanuit de regio Eindhoven, (o.a. werkzaam bij Philips), naar Veldhoven verhuisden werd ook de diversiteit aan scholen vergroot. Op 1 januari 1949 werd er aan de protestantse gemeente toestemming gegeven om in de oude sigarenfabriek een school voor speciaal christelijk onderwijs te starten. Hiermee was het de eerste Protestantse school in Veldhoven.

Beschrijving

Het fabrieksgebouw uit 1890 is opgericht op een rechthoekige plattegrond, gemetseld met een rode baksteen in een staand verband. Het gebouw heeft twee bouwlagen met een mansardekap met moderne pannen en op de nok een schoorsteen. Langs de voorgevel loopt een zwart geschilderde, gestucte plint.

De voorgevel heeft drie traveeën, waarvan de middelste is gereserveerd voor de entree. De entree ligt verdiept ten opzichte van het metselwerk van de gevel. De baksteen is rondom de entree afwijkend. De gevelopeningen van de fabrieksdeuren zijn nog oorspronkelijk. In de boogvelden onder de gemetselde ontlastingsbogen is een metselwerkmozaïek aangebracht. Op de verdieping zijn drie oorspronkelijke gevelopeningen gevuld met nieuwe kozijnen onder een segmentboog.

De rechter zijgevel heeft op de begane grond drie zeer kleine kozijnen met openslaande ramen. Op de eerste verdieping zijn twee kozijnen met segmentbogen geplaatst. Op de zolderverdieping bevinden zich twee kleinere kozijnen met segmentbogen. Aan de linkerkant is het gebouw aan een nieuwe woning aangebouwd.

Waardenstelling en Karakteristieken

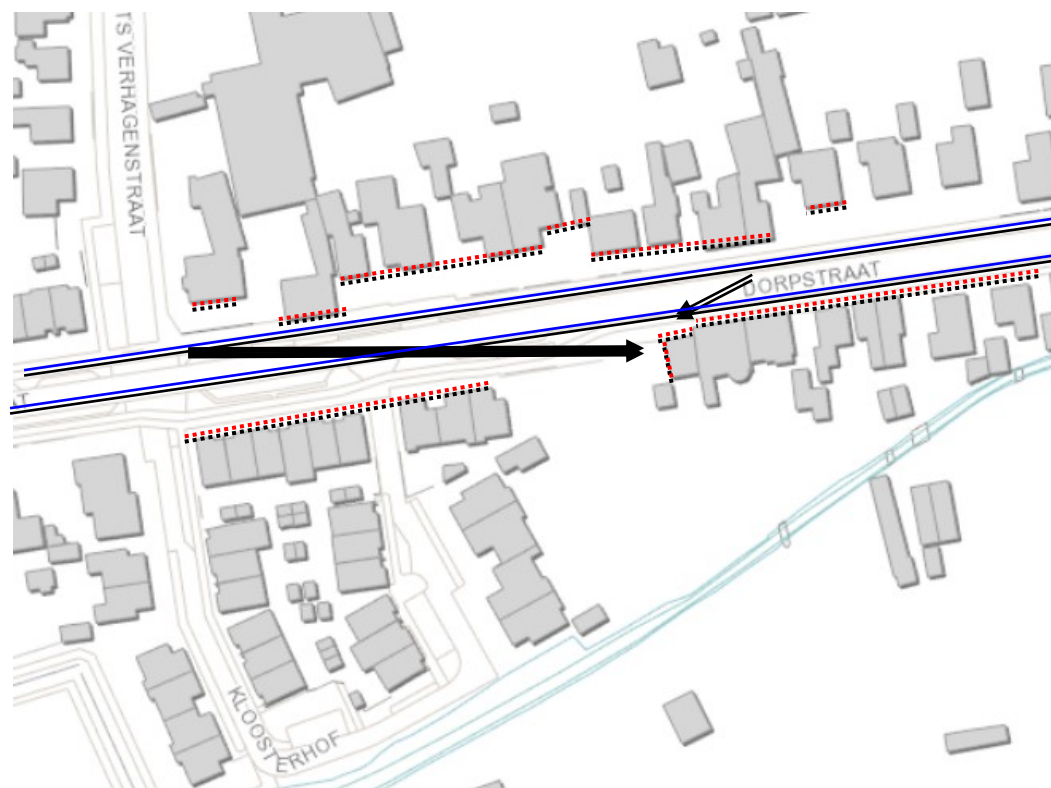
De massa, contour en verhoudingen van het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. de ligging aan een belangrijke historische hoofdroute tussen Eindhoven en Veldhoven;
2. herinnering aan de bewoningsgeschiedenis en economische ontwikkelingsgeschiedenis van de bloeiende sigarenindustrie in Veldhoven;
3. gaaf bewaard voorbeeld van een kleinschalige sigarenfabriek;
4. herinnering aan de sociaal-maatschappelijke geschiedenis van de verschillende onderwijsrichtingen in de 20e eeuw en de eerste protestantse school in Veldhoven.

Zichtlijnen, rooilijnen, massa, contouren en verhoudingen

Zichtlijnen, rooilijnen, massa, contouren en verhoudingen

Dorpstraat 85

Situering en geschiedenis

De woning uit 1910 heeft één bouwlaag en met gesloten mansarde langskap, gedekt met pannen en de nok wordt beëindigd met twee hoog opgemetselde schoorstenen. De nok ligt evenwijdig aan de weg. De kap in de voorgevel wordt onderbroken door een topgevel en in het rechter voordakvlak is recent een groot daklicht geplaatst.

Het kleinschalige woonhuis maakt onderdeel uit van een historisch gegroeide straatwand met afwisselend losstaande bebouwing en aaneengesloten bebouwing. De woning staat met de rooilijn terugliggend van de Dorpstraat waardoor er een voortuintje is, dat door een haag wordt afgescheiden van de openbare weg. Vanaf de openbare weg is het pand duidelijk zichtbaar. De woning is gelegen aan de doorgaande verbindingroute Provinciale weg tussen Eindhoven en Veldhoven Dorp. De Dorpstraat was één van de eerste steenwegen (verhard) in de regio, waardoor de ligging in verband met transportmogelijkheden geschikt was voor fabriek vestigingen.

Beschrijving

Het woonhuis met kenmerken van de traditionele architectuur is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond. De gevels zijn gemetseld in rode baksteen in een halfsteensverband. Boven de kozijnen in de gevels is een strek gemetseld, welke op zijn beurt weer is afgedekt met één uitgemetselde metselwerklaag.

De voorgevel is opgebouwd uit drie traveeën. Het middelste travee is voorzien van een topgevel met steekkap. In deze travee bevindt zich de entree met een klein ondiep portiek. In het portiek is een houten kozijn met houten voordeur geplaatst. Boven de deur is een bovenlicht met zes oranjebruin getinte ruiten aanwezig. In de topgevel is houten kozijn met stolpramen geplaatst. Boven het raam versiert een ruitvormig gemetseld ornament de top. In de twee buitenste traveeën bevindt zich een houten kruiskozijn met houten schuiframen. De bovenlichten hebben zes ruiten met oranjebruin getint glas.

De gehele voorgevel is rijkelijk voorzien van metselwerk detailleringen. Boven de kozijnen van de twee buitenste traveeën is de gevel voorzien van vlakken met een gemetseld mozaïek. De hoeken van de gevel en de topgevel zijn versierd met gemetselde, verbijzonderde pilasters, die vanaf halverwege de gevel omhoog rijzen. Onder de eenvoudige gootlijst en langs de topgevel prijkt een uitkragende bloktand. Ter plaatste van de bovenhoeken van de kruiskozijnen zijn sierankers in de gevel geplaatst.

De rechterzijgevel heeft vier raamopeningen. Op de begane grond is een houten kozijn met schuifraam geplaatst. Ook hier is het bovenlicht ingevuld met zes oranjebruin getinte ruitjes. Daarnaast is een klein, staand houten kozijn te vinden, voorzien van openslaande ramen met een roede-verdeling in vier delen. Dit raam bevindt zich als gevolg van een aanwezige opkamer hoger in de gevel.

Op de verdieping zijn twee houten kozijnen geplaatst met stolpramen. Langs de dakrand is een uitkragende bloktand gemetseld.

De linker zijgevel heeft een soortgelijke indeling, uitgezonderd het opkamerraam. In de beiden zijn gevels zijn eenvoudige muurankers in de gevel opgenomen.

Een oprit in halfverharding aan de rechterzijde van de woning geeft toegang tot een aparte garage en aan de achtergevel is een recente aanbouw toegevoegd. De beide bouwdelen zijn niet monumentaal.

Waardestelling

Het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. de zichtbare ligging aan het lint van de historische hoofdweg tussen Eindhoven en Veldhoven-dorp;
2. de gaafheid van de contour, massa, verhoudingen, openingen in de gevels en historische materialen van de hoofdmassa;
3. de herinnering aan de sociaal-maatschappelijke ontwikkelings- en bewoningsgeschiedenis van de welgestelde burgerlijke elite uit begin 20^e eeuw in Veldhoven.

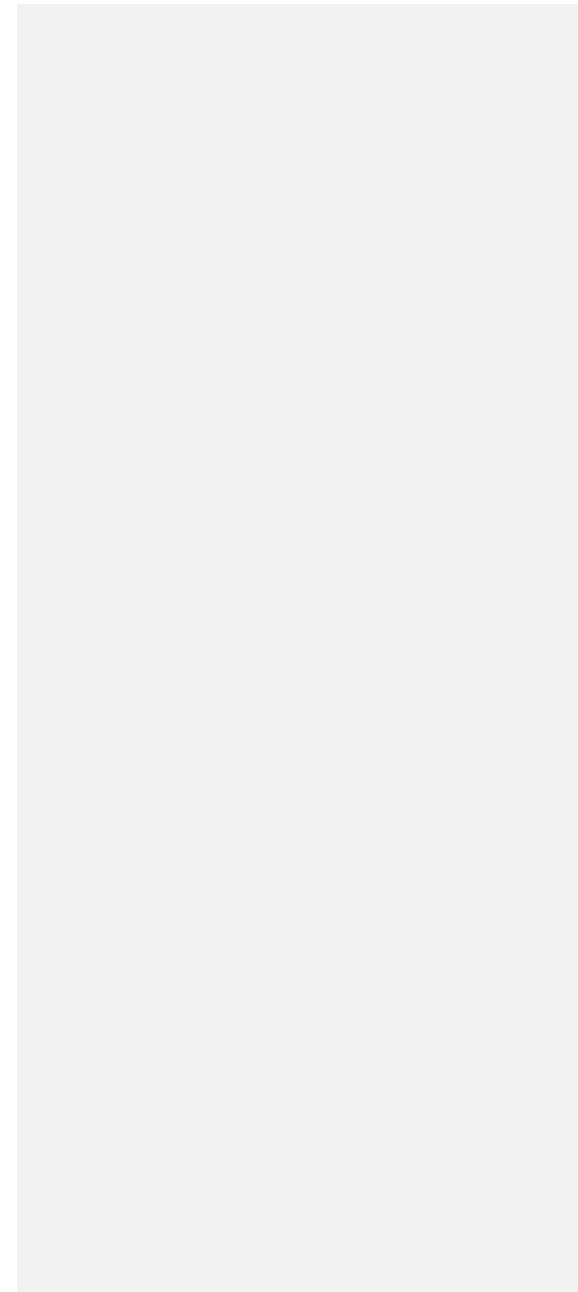

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

Met opmerkingen [WK1]:

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

Dreef 41

Situering en geschiedenis

Het bouwwerk van rond de eeuwwisseling 19^e/20^e eeuw is gelegen direct aan de Gender op het achterterrein van een modernere woning en daardoor niet zichtbaar en beleefbaar vanaf de openbare weg. Het gebouw heeft vanuit haar functie een directe relatie met de Gender, als beek die voor veel industriële doeleinden werd gebruikt, is belangrijk. Het bouwwerk is van oorsprong een drogerij van tabaksbladeren en sigaren/thuiswerkershuis.

Veldhoven werd in de 19^e eeuw bevolkt door een groot aantal arme boeren met weinig grondopbrengst. Ter aanvulling van het inkomen ontstonden er verschillende thuisnijverheden, zoals weven en sigaren maken. De sigarenindustrie leefde sterk op in de regio Noord-Brabant rondom Eindhoven. Aan het begin van de 20^e eeuw zijn er veel van dit soort kleine gebouwtjes geweest voor het maken van sigaren door thuiswerkers. Er was voor een thuiswerker niet veel meer nodig dan een ruimte om sigaren te maken en een ruimte om tabaksbladeren te drogen; en waren er geen (grote) machines nodig. Hierdoor kon de thuisindustrie tot ca. 1920 in stand blijven. Na deze periode namen machines het grootste deel van het proces over waardoor alle thuiswerkers volledig verdwenen.

Beschrijving

De drogerij is gebouwd op rechthoekige plattegrond en heeft twee bouwlagen met een schilddak. De gevels zijn gemetseld in een staand verband met rode baksteen. De verdieping is gemetseld in een halfsteensverband. Het dak is gedekt met gesmoorde Hollandse verbeterde pannen. De gevels zijn op de begane grond voorzien van eenvoudige, houten deuren met verticale latten en enkele eenvoudige houten kozijnen voorzien van stalen ramen met roedeverdeling. In de gevels zijn op verschillende plaatsen ijzeren muurankers aangebracht. Aan de zijde van de Gender is nog een houten kozijn met kantelbare lamellen aanwezig. Alle overige delen zijn vervangen door houten kozijnen met een combinatie van glazen ramen en houten delen.

Waardenstelling

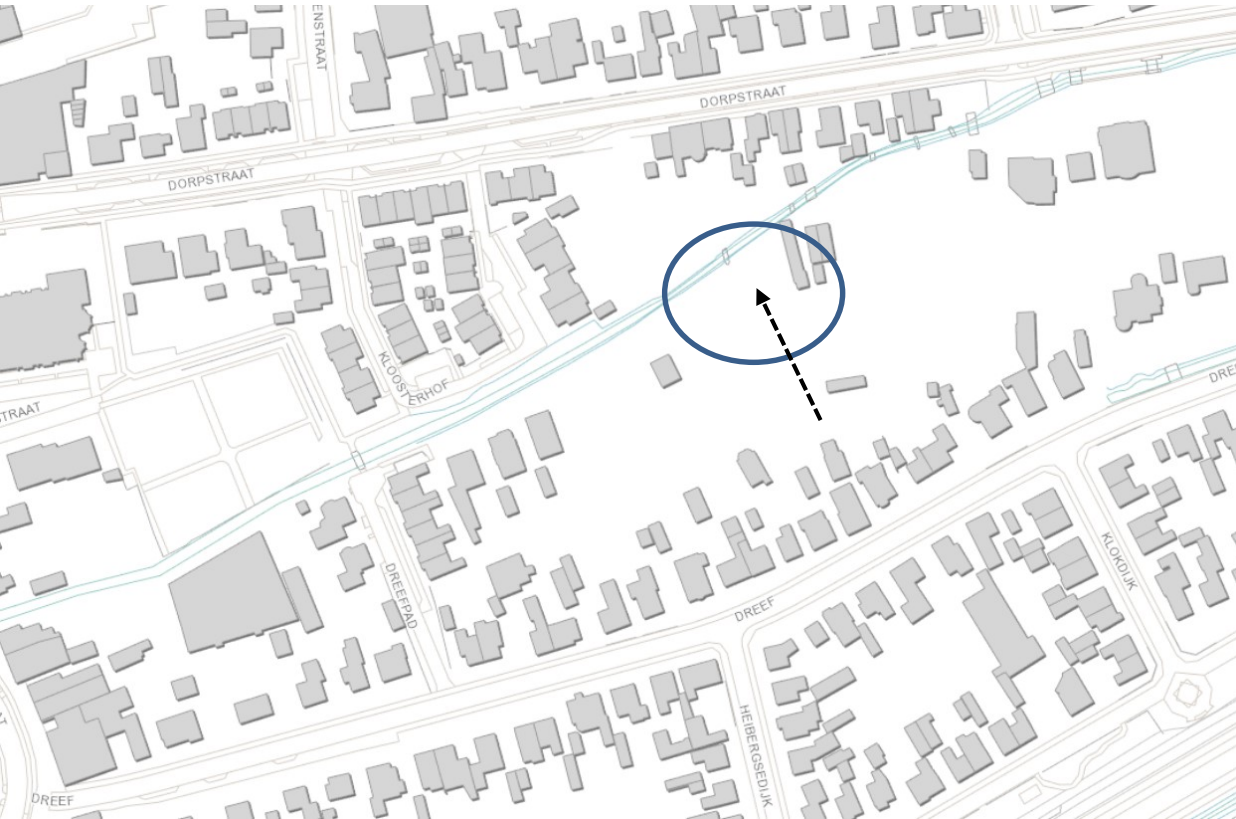
Het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. herinnering aan de bloeiende sigarenindustrie in het bijzonder;
2. herinnering aan de industriële ontwikkeling van Veldhoven in het algemeen;
3. herinnering aan de vele thuiswerkers in Veldhoven;
4. de kenmerkende architectuur voor de sigarenproductie, door de aanwezigheid van de kantelbare lamellen op de eerste verdieping, die bijdroegen aan goed drogen van de tabak;
5. de directe ligging aan de Gender en de relatie tussen de Gender en de industriële ontwikkelingen in Veldhoven.

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

Heerseweg 15

Situering en geschiedenis

Het eenvoudige markante woonhuis met voormalige elektrische smederij reparatie inrichting, is gelegen op de hoek van de Kleien Dreef en de Lochstraat, in het voormalige buurtschap de Logt, net ten zuiden van de Gender. De Heerseweg is een zijstraat van de doorgaande weg Veldhoven naar Waalre. Het pand heeft een tweede bouwlaag onder het zadeldak en gesmoorde opnieuw verbeterde holle pannen. Het pand grenst met de voorgevel en linker zijgevel aan het trottoir. De tuin is voorzien van een haag die aansluit op de aanbouw.

Beschrijving

Het pand heeft een rechthoekig grondvlak. In het dakvlak liggen twee keer twee dakvensters. Er is een schoorsteen op de grens van het woon- en bedrijfsgedeelte en aan de rechterzijgevel. Het pand is gepleisterd en wit geschilderd, heeft een geschilderde plint en in een fries gevormd door een uitkragend randje staat de tekst *“J. LIMPENS ELEKTRISCHE SMEDERIJ REPARATIEINRICHTING”*. Het woongedeelte is rechts gelegen en de werkplaats zijn aan de linker zijde van het pand. Het woongedeelte heeft links en rechts van de voordeur een orginele zesruits schuifvenster. Beide bouwdelen hebben een gevelbeeindiging met gemetselde ‘schouders’.

De werkplaats is herkenbaar aan de brede dubbele deuren waarin bovenlichten zijn opgenomen. Loodrecht tegen de achtergevel is een uitbouw in baksteen, met een deur met bovenlicht en een vierruits schuifvenster. Verder is er tussen de deur en het venster een kleine rondboog opening ter hoogte van de onderdorpel van het venster. De opening is met een metalen plaat dichtgezet.

De rechterzijgevel heeft op de verdieping twee zesruits schuifvensters in de topgevel. De gevels zijn in hoofdzaak in oorspronkelijke historische materialen opgetrokken en de invulling van de gevelopeningen zijn van recentere datum.

Waardstelling

Het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. de markante ligging aan de Heerseweg;
2. de herinnering aan de ontwikkelings- en bewoningsgeschiedenis van Veldhoven in het algemeen en de opkomst van de kleinschalige bedrijven in dit gebied;
3. de architectuurhistorische kwaliteit, qua massa, contour, verhouding, materialen en gaafheid van de woonhuis en bedrijfsgedeelte;

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

Locht 13

Situering en geschiedenis

Volgens kadastrale gegevens in 1901 gebouwde boerderij in het voormalige buurtschap de Logt, net ten zuiden van de Gender. De eenlaagse boerderij met gesloten kap staat evenwijdig aan de doorgaande weg van Veldhoven naar Waalre. Een ondiep geplaveid voorterrein scheidt het pand van de stoep, aan de woonhuiskant voorzien van een lage haag en 5 leibompjes. In de achtertuin een bijgebouw.

Beschrijving

De boerderij is relatief kort, maar vertoont wel de uitwendige kenmerken van een langgevelboerderij. De steens-gevels zijn opgetrokken in kruisverband met dunne kalkvoegen. De voorgevel van het woonhuisdeel kent 4 vensterassen, inclusief de voordeur met bovenlicht. De originele gevelopeningen worden gevormd door 6-ruits houten schuiframen met luiken en een hardstenen dorpel. In de boogvelen boven deze gevelelementen zijn fraaie tegelmozaïeken in diagonaal blokpatroon aangebracht. In de voorgevel van het bedrijfsgedeelte staan twee even hoge houten stal- of deeldeuren met segmentboog. Een tandlijst, met drie uitkragende lagen erboven, ondersteunt de zinken bakgoot. Het zadeldak is gedekt met zwarte muldenpannen, die in de kopgevels in een cementzoom liggen. Ter hoogte van de voormalige brandmuur staat een schoorsteen in de nok.

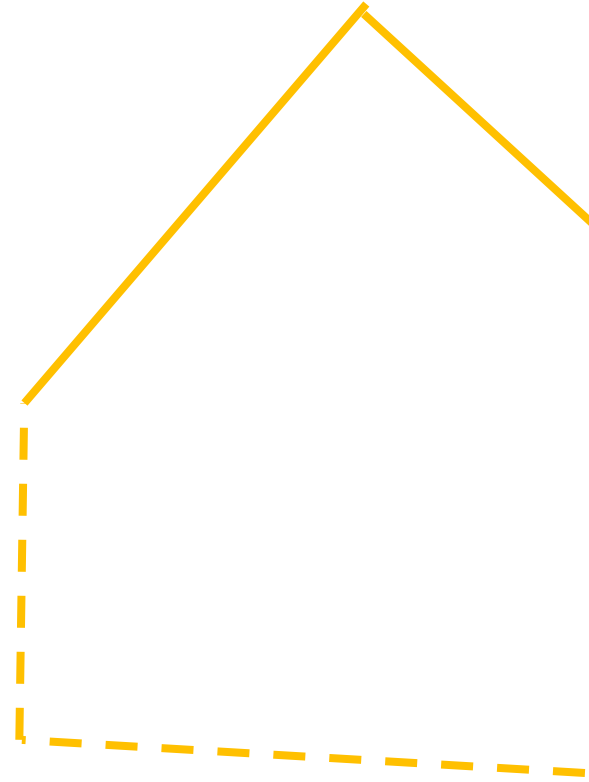
De kapconstructie bestaat uit houten spanten met gordingen. In het woonhuisdeel zijn nog interieurelementen zoals: de geut, opkamer en kelder aanwezig.

Waardenstelling

Het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. de markante ligging aan het lint van de Locht, met erfverharding, haag en leibomen;
2. de herinnering aan de kleinschalige agrarische bedrijven in dit gebied;
3. de herkenbaarheid van het boerderijtype (langgevelboerderij), karakteristiek voor Noord-Brabant;
4. de architectuurhistorische kwaliteit, qua massa, contour, verhouding, materialen en gaafheid van de boerderij;
5. de goed bewaard gebleven indeling met onder meer opkamer en kelder in het interieur.

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

Locht 18

De éénlaagse woning heeft een gesloten zadeldak met schoorsteen en ligt met de nok evenwijdig aan de doorgaande weg van Veldhoven naar Waalre. De woning ligt met de gevel als enige in de straatwand in de rooilijn. Aan de westzijde van deze notabelenwoning ligt de wagenschuur; iets naar achteren ten opzichte van de rooilijn van de woning. Daarvoor staat een forse kastanjeboom. De eigenaar was een fabrikant van een bloeiende schoenenhandel. Deze industrie verschoof eind 19^e eeuw van Oerle naar Veldhoven dorp. Hierdoor verrezen er meerdere fabrieken in Veldhoven. Aan het Locht waren twee schoenenfabrikanten gevestigd: 'Van Sambeek' en 'Elsen'.

Beschrijving

Het woonhuis dateert uit 1860 en is op een rechthoekige plattegrond opgetrokken in wit geschilderd baksteen onder een zadeldak met muldenpan. De gevel is geleed in zes traveeën en voorzien van een gepleisterde plint. De voordeur met tweeruits bovenlicht is asymmetrisch in de voorgevel geplaatst met drie zesruits-schuifvensters aan de westzijde en twee zesruits-schuifvensters aan de oostzijde ervan. De oorspronkelijke empire kozijnen zijn in de bovenhoeken afgerond en allen voorzien van luiken met oorspronkelijk hang- en sluitwerk. Boven de kozijnen bevindt zich een afgeronde strekkenlaag en de gevel is beëindigd door een fries met kroonlijst.

De zijgevel is voorzien van eenvoudige muurankers en op verschillende niveaus geplaatste houten stolpramen, waaronder het opkamerkozijn. Het kelderraam is dichtgemetseld. De achtergevel is geleed in zes traveeën met een ongelijke breedte. Meest links bevindt zich de opkamer. De indeling is niet meer geheel oorspronkelijk (verbouwing tweede helft 20^e eeuw). De kozijnen zijn voorzien van zesruits-schuifvensters met originele luiken. De gevel wordt bekroond door een eenvoudige gootlijst en voorzien van muurankers.

Aan de westgevel van de woning is een eenlaagse wagenschuur met gesloten zadeldak gebouwd. De gevels zijn opgetrokken in wit geschilderd baksteen. Het zadeldak is gedekt met pannen en onder de gootlijst bevindt zich een overhoekse muizentand. In de voor- en achtergevel is een getoogde, houten dubbele wagendeur geplaatst en een kozijn met een vierruitsvenster en een diefrooster. In het kozijn is nog een luikhaak aanwezig. Aan de achtergevel is er een bloktand. De zijgevel is voorzien van twee duifvensters met keperboog.

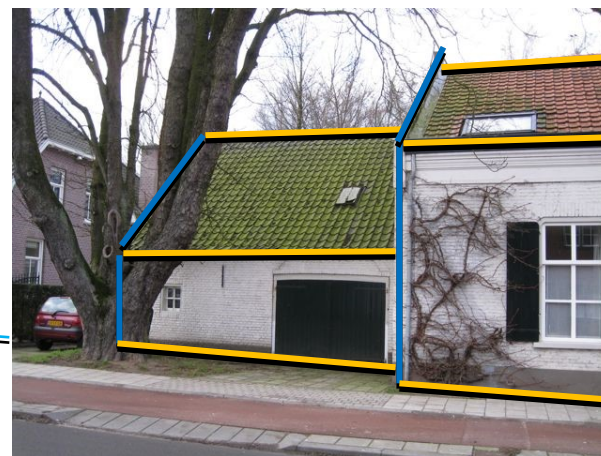
De indeling en enkele oorspronkelijke interieurelementen zijn nog aanwezig.

Waardenstelling

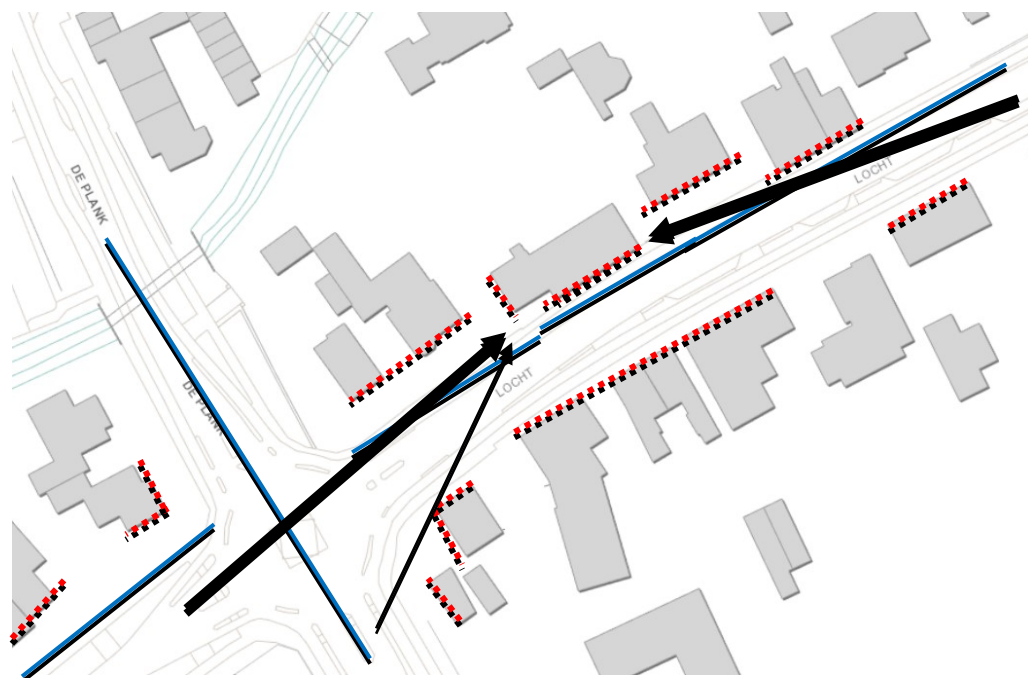
Het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. als belangrijke drager en beeldbepalend element in de bebouwing langs het Locht (Veldhoven);
2. als herinnering aan de ontwikkelings- en bewoningsgeschiedenis van Veldhoven in het algemeen en de opkomst van een rijkere fabrikanten in het bijzonder.
3. als herkenbaar bewaard voorbeeld van een notabelenwoning in de tweede helft van de 19^e eeuw;
4. als voorbeeld van een woonpand in eclectische architectuur;
5. vanwege de architectonische gaafheid (massa, hoofdvorm, materialisering en detaillering);
6. als voorbeeld van een interieur met stijlkenmerken van het Eclecticisme;

Zichtlijnen, rooilijnen, massa, contouren en verhoudingen

Zichtlijnen, rooilijnen, massa, contouren en verhoudingen

Locht 44 - 44A

Situering en geschiedenis

In twee woningen gesplitst pand uit eerste kwart van de twintigste eeuw, elk met een trapgevel als schermbekleding. Achter het bovenste deel van de beide trapgevels bevindt zich geen kap of bouwdeel. Dit geveldeel is met metalen staven op een plat dak afgesteund. De tweélaagse woningen staan haaks met de rooilijn aan de doorgaande weg van Veldhoven naar Waalre.

Het pand in het buurtschap Locht werd medio 1911 gebouwd aan de hoofdweg richting Waalre, voor de functie van postkantoor. Vanaf de 2e helft van de 19e eeuw werd het volgens de Postwet verplicht om in elke gemeente post te kunnen ontvangen en verzenden. Door de enorme groei van postverkeer en taken werden in steeds meer gemeenten postkantoren, in opdracht van overheden, in vele architectuurstijlen gebouwd. Aan deze hoofdweg werden ook woningen gebouwd voor ondernemers en rijke fabrikanten, zoals enkele schoenfabrikanten. Toen het postkantoor haar functie verloor werd het pand omgezet in woningen.

Beschrijving

De eerste woning loodrecht op de weg gelegen met een verbindingslid van twee traveeën van de tweede woning gescheiden. Het linker pand lijkt een voormalig poortgebouw dat verbouwd is tot de tweede woning. De beide topgevels en het tussenlid aan de Locht zijn symmetrisch ingedeeld. De eerste woning heeft op de begane grond twee ramen met vaste ruit en bovenlicht, op de verdieping onder de kap twee, iets dichterbij elkaar geplaatste T-vensters, en in de topgevel een nisje met een Mariabeeldje. Het tussenlid heeft twee vensters op de begane grond en boven de Keulse goot een dakkapel in het met rode kruispannen gedekte dakschild.

De linker woning heeft op de begane grond links en rechts naast een raam met vaste ruit, een deur. Op de verdieping een raam met een rondboog, geplaatst onder een uitkragende topgevel waarin centraal een grote rondboog overgaand in een half rondboogje aan iedere kant. Deze trapgevel begint aan beide zijde met een arkeltorentje en de eerste trapgevel begint daarentegen aan iedere kant met een kleine uitkragende pilaster.

De rechterzijgevel van de eerste woning heeft halverwege de diepte van het pand een uitbouw met zadeldak loodrecht op het eerste pand. Het dakschild aan de straatzijde is over de linker helft verder naar beneden doorgetrokken waar het een uitgebouwd portaaltje met de voordeur afdekt. Naast het uitgebouwd portaaltje is een T-venster hoog in het gevelvlak geplaatst.

De achtergevels van de beide panden zijn wit geschilderd. Tegen de achtergevel van de eerste woning is een lage uitbouw. Op de verdieping zijn evenals in de voorgevel twee vensters. Tegen een gedeelte van de achtergevel van de tweede, minder diepe woning is eveneens een uitbouw en zijn twee grote ramen, op de verdieping zijn drie ramen.

Waardstelling

Het gebouw is van stedenbouwkundig, architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang, vanwege:

1. de markante ligging als onderdeel van de lintbebouwing aan de Locht; hoofdweg richting Waalre;
2. de herkenbaarheid van de karakteristieke woningen gevels van de panden in de tweede helft van de 19^e eeuw;
3. de architectuurhistorische kwaliteit, qua massa, contour, verhouding, materialen en gaafheid van de woningen;
4. als herinnering aan de bouw van postkantoren in Nederland en ontwikkelings- en bewoningsgeschiedenis van Veldhoven in het algemeen en de opkomst van de middenklasse en goeude burgers.

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

De massa, contour, verhoudingen, zichtlijnen en rooilijnen

